

שירת הדממה

רפי וייכרט משוחח עם המשורר הארגנטיני
הוגו מוחיקה לרגל ביקורו בישראל בראשית
ספטמבר 2016

**בדממה דוברת הרממה,
הוצאת קשב לשירה, בתרגום
שלמה אֶבִינ**

- זו הפעם הראשונה ששיריך
נדפסים בתרגום עברי וביקורך
הראשון בישראל. איך אתה מרגיש
בקשר לזה?

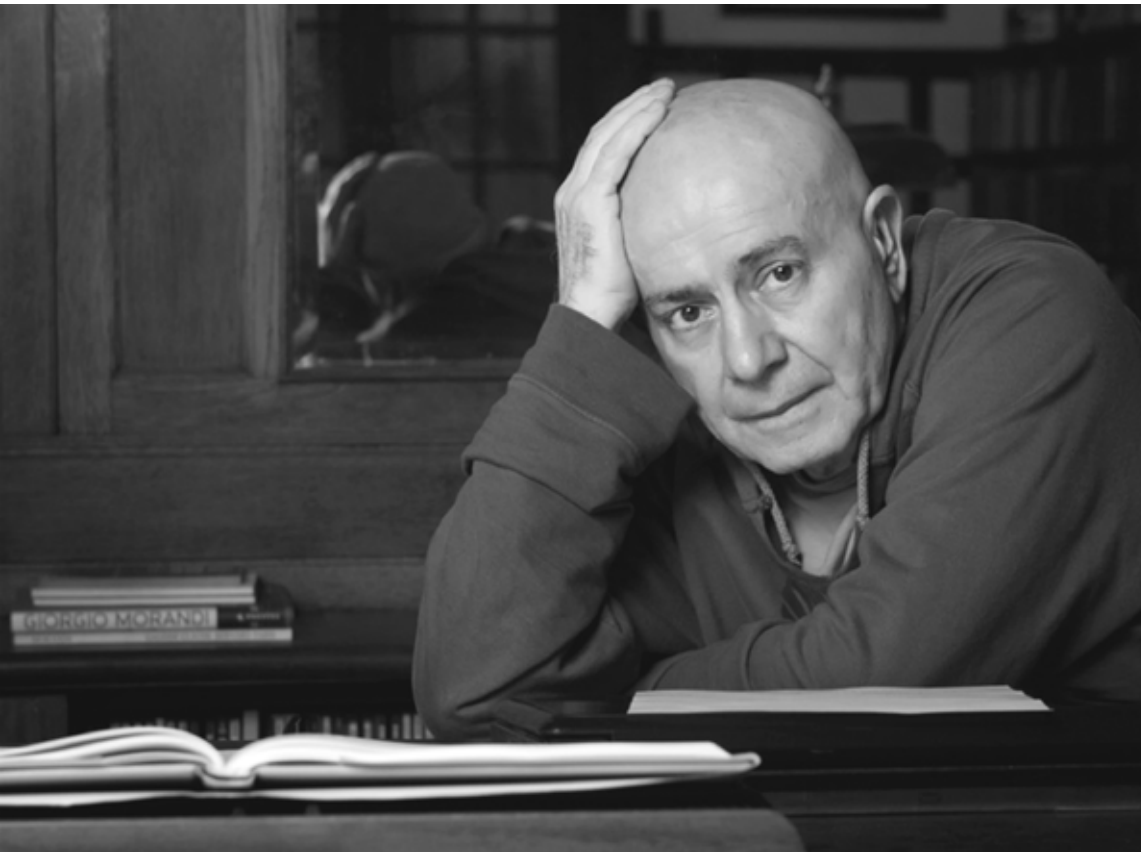
- אני מאוד שמח ונלהב לרעיון
לבקר בישראל שהיא בשבילי
ארץ מיתית כמעט כמו גם
מתרגום שירתי, שמשמעו לאפשר
ליצירתי להדהד באוזניים אחרות,
שפרשנותן שונה משלי, עם הקשבה
לחיים השונה מזו שלי. להיתרגם
פירושו גם להרחיב את חיי היצירה
הראויים, להיות לעצמך לזה, להיות
עוד אחד ממני.

- שירתך מאוד ייחודית בנוף
השירה הלטינו-אמריקנית כפי
שהיא מוכרת לנו בישראל בדמות
שירתם של נרודה, ואייחו, פאס
ורבים אחרים. לאיזו מסורת
שירית, לטינו-אמריקנית, ספרדית
או אחרת אתה משתייך?

- ישנה מסורת, בארגנטינה היא מצומצמת למדי, שנקראת "שירה
מטאפיזית" ואני מעדיף לקרוא לה "שירה הגותית". בארצי כוונתי
למשוררים כמו אנטוניו פורצ'יה, רוברטו חוארו ואולגה אורוסקו
שחושבים במילים ולא במושגים מופשטים, שיוצרים ומבטאים
בשירה אמיתות יותר מאשר מערכות מושגים, המנסים להבין
את החיים באמצעות יופי ולא באמצעות אמת. שירה שחושבת
או מחשבת שהופכת לשירה. בספרך, שבה פרסמתי את רוב ספרי
שירתי, המבקרים משייכים אותי למסורת "שירת הדממה". אני חש
בנוח עם הכותרת הזאת, אף על פי שכל אלה אינם אלא קטלוגים.
שירה היא ייחודית לכל משורר שהוא משורר של אמת. אני רואה
בעצמי פרה-סוקרטטי, כאשר שירה, מיסטיקה ומחשבה היו אחד
ונבעו משורש אחד ויחיד, לפני שנתפצלו לענפים שונים. אם יותר
לי להסתכן הייתי מגדיר את יצירתי כ"חיים עירומים" או רק "חיים",
חיים המבטאים חיים, היולדים מילים.

- מה היתה התרשמותך ממשוררי "דור הביט" בשנות השישים,
כשהגעת לניו יורק והתוודעת אליהם, ומה דעתך עליהם כיום?

- "דור הביט" סימל עבורי, כמו עבור רבים אחרים, חופש. דרך
התבטאות חופשית, חופש לחיות חיים פואטים, חירות בגוף וגם
חיפוש אחר חירות עבור הזולת. אני חושב מהבחינה הראשונה,
זאת של השחרור העצמי, על ג'ק קרואק ועל הרומן שלו **בדרכים**
כמטאפורה של הליכה אל מעבר, של מבט קדימה, של חיפוש מתמיד
ועל יצירתו הגדולה של אלן גינזברג "יללה" כזעקת אחווה לכאב
של כולם. עוד חשוב לציין שבזרם הפואטי הם היו אלה שפתחו פתח
למסורת המיסטית המזרחית וכמו שגינזברג אמר פעם "ביט" פירושו

הוגו מוחיקה, תצלום המשורר נרפס באדיבות הצלם Francisco Vocos

גם יופי (beatitude) וברכה (blessing).

- האם שירה עברית בת זמננו קיימת בעולמם הרוחני של יוצרים
לטינו-אמריקנים?

למרבה הצער השירה העברית כמעט שאינה מוכרת באמריקה
הלטינית - דבר שנכון גם למשוררים מארצות אמריקה הלטינית
עצמה - שכן הפצת ספרי שירה, הייצוא והיבוא שלהם, כמעט
שאינם קיימים. שירה אינה מכניסה כסף לשוק והמפיצים מעדיפים
ספרים שיימכרו בוודאות. זה עצוב. אני משער שזה מה שקורה עם
משוררים לטינו-אמריקנים בישראל. אבל מפעם לפעם מתרחשים
נסים, כמו ספר שירי שרואה אור בארצכם.

